

A man with a full brown beard and mustache, wearing a white t-shirt, leans on a white wooden ledge. He has a tattoo of a sun on his right arm and a tattoo of a hand on his left arm. The background is a grey, cracked wall. A small blue and green bird is perched on the ledge to the right.

MÖLNDALS
SMUTSKASTNINGS
KAMPANJ

DET ÄR LÄTT
ATT SORTERA RÄTT!

KÄLLSORTERINGSGUIDE

Mölnåls stad

A close-up portrait of a man with a full, dark brown beard and mustache, and slicked-back hair. He is wearing a dark blue t-shirt and pointing his right index finger directly at the camera with a serious expression. The background is a solid, vibrant green. In the upper right quadrant, there is white text in a handwritten style, with a thin white line pointing from the text towards the man's face.

DINA VAL
GÖR SKILLNAD!

TACK FÖR ATT DU SORTERAR!

Visste du att varje Mölndalsbo slänger över 500 kilo avfall per år? Det är lika mycket som ryms i en vanlig container!

Genom att konsumera smartare kan du spara pengar samtidigt som du sparar på miljön. Behöver du verkligen en ny produkt eller finns den att hyra, låna eller köpa begagnad?

För att minska avfallsmängderna är det viktigt att vi konsumerar smartare. Men det är också viktigt att vi sorterar vårt avfall på ett för miljön riktigt sätt.

En del i Mölndals vision 2022 är att vara den hållbara staden. Alla kan bidra till ett hållbart samhälle och du är en viktig del i det arbetet!

I den här guiden finns viktig och intressant information om källsortering. Läs den. Efteråt förstår du varför. Och vill du inte läsa – se åtminstone till att sortera den som tidning.

KJELL SORTERAR TANKARNA:

”LÄS DEN HÄR SKRÄPLITTERATUREN, DET ÄR EN RIKTIG CONTAINERVÄLTARE!”

SKRÄPKULTUR:
VIKTIGT VETANDE

A signpost stands in a sun-dappled forest. The signpost has a silver metal frame and a green rectangular panel with white text. The text is a table of contents for a document. The background shows tall, thin trees and a dense undergrowth of green bushes and ferns. Sunlight filters through the trees, creating a bright, hazy atmosphere.

Dina val gör skillnad	6
Därför ska vi källsortera ännu mer i Mölndal	8
Från matavfall till biogas	10
Tips för bra sortering	12
Källsorteringsguide	13
Räkna till 10	23
Här lämnar du avfall	24
En hållbar stad	26
Kontakta oss	28

Framtiden går inte att förutspå – men den går att förutse. Om vi fortsätter att konsumera produkter kommer världen att bestå av soptippar. För ju mer vi handlar, desto mer avfall skapar vi.

Framtiden ligger i att börja handla med eftertanke! Och sluta handla utan tanke.

FEM SÄTT ATT KONSUMERA SMART

Prylar

Tänk efter innan du handlar: behöver jag verkligen köpa den här produkten? Går den att hyra, låna eller köpa begagnad? Här kan du spara både pengar och miljö. Någon kanske behöver dina gamla saker? Skänk dem till second hand eller sälj dem, det finns nästan alltid en köpare.

Mat

Visste du att svenskar slänger ungefär var femte matkasse som vi bär hem från affären. Om du planerar dina matinköp kan du både minska matsvinnet och spara pengar. För en barnfamilj kan kostnaden för den slängda maten vara flera tusen kronor per år.

Förpackningar

Välj förpackningar som är lätta att återvinna och använd refill om det finns. Om du tycker att en vara har onödigt stora förpackningar, använd din konsumentmakt och hör av dig till företaget.

Kläder

Textilproduktionen är en stor miljöbov. Passa på att skaffa en ny garderob på second hand eller vid lokala klädbytdagar.

Presentor

Välj tjänster istället för produkter när du ska ge bort presenter. Ge bort ett besök på bio, teater eller badhus eller en stund hos massören.

DÄRFÖR SKA VI KÄLLSORTERA ÄNNU MER I MÖLNÖDAL

Varje steg vi tar framåt i miljöfrågan skapar avtryck för framtiden och kommande generationer. Dina val gör stor skillnad och källsortering är en betydande del i dina val.

Avfall är en resurs. När vi källsorterar sparar vi på energi. Utsläppen av koldi-

oxid är betydligt lägre när vi skapar nya produkter av återvunnet material än när vi använder nytt jungfruligt material. Koldioxidutsläpp bidrar bland annat till att temperaturen på jorden blir högre.

Vi behöver fler hjältar som hjälper avfallet att hitta rätt. Kan vi räkna med dig?

VILL DU VETA MER OM VAD SOM HÄNDER
MED AVFALLET, LÄS PÅ WWW.FTIAB.SE
ELLER WWW.SOPOR.NU.

Dina förpackningar blir nya förpackningar

Varje år återvinns 480 miljoner mjölk- och filmjölkspaket i Sverige. Därigenom ser vi till att var tredje pappersförpackning i mataffären är tillverkad av återvunnet papper. Hur många förpackningar har vi fått av dig?

Tror du att sorterat avfall blandas?

Tyvärr lever myten om att sorterat avfall blandas fortfarande kvar. I Mölndal har vi olika sopbilar för olika avfallsslag och flerfackskärlen töms i bilar indelade i fyra fack för att hålla avfallet åtskilt. Avfallen separeras även på våra återvinningscentraler.

FRÅN MATAVFALL TILL BIOGAS

Det bästa matavfallet är det som inte uppstår. Men det som ändå uppstår behöver vi ta hand om. Visste du att matavfallet som vi samlar in går att använda som bränsle i gasbilar och gasbussar?

Matavfallet genomgår en process som kallas rötning, en slags lufttät kompostering. I cirka tjugo dagar ligger matavfallet i en rötningstank, där det bryts ner av mikroorganismer. Rötningen gör att det bildas biogas, som är ett bra bränsle för fordon. Förutom biogasen ger processen

biogödsel, som kan ersätta konstgödsel i jordbruket.

En brun papperspåse med matavfall ger biogas som räcker för att driva en bil 2,5 kilometer. En bensindriven bil släpper i snitt ut 2,8 ton koldioxid mer per år än en biogasdriven bil.

Lokalt producerad, och lokalt använd, är biogas i dag ett av det mest miljövänliga drivmedlet som finns!

BIOGASEN FRÅN 1000 BANANSKAL KAN DRIVA EN GASBIL 100 KILOMETER? SORTERA DITT MATAVFALL. DET GÖR SKILLNAD!

TIPS FÖR BRA SORTERING

Att källsortera medför ett ansvar. Du förväntas lägga rätt produkt i rätt kärl eller container. När produkter hamnar fel försämras återvinningens kvalitet.

1. Skölj alltid ur förpackningarna

med kallt vatten och låt dem torka. När matrester försvinner minskar risken för lukt, hanteringen blir fräschare och arbetsmiljön för renhållningsarbetarna blir bättre.

2. Platta alltid till förpackningarna

och stoppa de gärna i varandra. Då tar de

mindre plats i kärlen och i återvinningsbilen. Färre transporter är lika med mindre utsläpp från våra återvinningsbilar. Hur många mjölkförpackningar får du plats med i en mjölkförpackning?

3. Tryck ihop all mjukplast.

Mjukplast som läggs löst i kärlet eller containern tar onödigt mycket plats. Tryck gärna ihop all mjukplast i en plastpåse, så det blir som en liten plastboll. Då tar mjukplasten mindre plats och fastnar inte i återvinningsbilen vid tömning.

KÄLLSORTERINGSGUIDE →

På följande sidor hjälper vi dig att sortera rätt. Det är enkelt att källsortera avfall. Det du behöver göra först är att ställa dig frågan: Är det här en förpackning?

JA, det är en förpackning

Då ska avfallet sorteras i någon av stadens återvinningsstationer (ÅVS) eller fastighetens sorteringskärl (miljöhus om du bor i flerbostadshus eller flerfackskärl* om du bor i villa).

NEJ, det är inte en förpackning

Kolla först om avfallet är till exempel farligt avfall, medicin (lämnas till Apoteket), elektronik eller matrester. Dessa typer av avfall ska INTE läggas i det brännbara restav-

fallet (den vanliga soppåsen) utan har egna insamlingssystem. Om ditt avfall inte är en förpackning eller något av ovanstående, är det ofta brännbart restavfall och kan lämnas i den vanliga soppåsen.

Förpackningar är

Alla produkter, oavsett material, som används för att innehålla, skydda, hantera, leverera och presentera en vara klassas som förpackningar. I Mölndal sorteras vi förpackningar av: papper, plast, glas och metall.

**Fastighetsnära insamling med flerfackskärl införs för villahushåll i Mölndals stad mellan 2015-2018.*

MATAVFALL

Välj att sortera ut matavfallet så bidrar du till en bättre miljö! Av ditt matavfall kan det bli biogas och biogödsel.

Använd endast de bruna komposterbara påsarna när du lämnar matavfall. Plastpåsar, även biologiskt nedbrytbara, förstör behandlingen. På påsen står vad du får och inte får slänga som matavfall. Stäng den bruna påsen innan du lägger den i kärlet. Då blir hanteringen fräschare eftersom kärlet inte blir smutsigt.

Exempel

- Matrester
- Kött- och fiskben
- Ris, mjöl, pasta
- Ägg och äggskal
- Frukt och grönsaker
- Te, tepåse (utan eventuella etiketter och häftklammer)
- Kaffesump och filter
- Bröd och kakor
- Rester från blommor (inte jord)
- Popcorn, godis, choklad

PAPPERSFÖRPACKNINGAR

När du sorterar ut pappersförpackningar ser vi till att de blir till nya pappersförpackningar.

Exempel

- Bullform
 - Engångsmugg och tallrik (i papper)
 - Grillkolspåsar
 - Hundmatsäckar
 - Kartongförpackning för pasta, flingor, müsli, mjöl, socker, ägg
 - Micropopcornpåse
 - Mjölk-, yoghurt- och juicepaket (ev. kork sorterar som plast, övrig plastdel kan sitta kvar)
 - Omslagspapper, Presentpapper
 - Papperspåsar för mjöl, socker, müsli, kryddor mm
 - Papperskassar
 - Pizzakartong
 - Smöromslag
 - Toalett- och hushållsrulle
 - Tvättmedelspaket
 - Vinkartong
 - Wellpapp (större kartonger lämnas på återvinningscentral)
-

Visste du att

I pappersbruket löses dina pappersförpackningar upp och fibrerna skiljs från utslitna fibrer och övrigt material, till exempel plast.

PLASTFÖRPACKNINGAR

Tack vare ny teknik kan vi återvinna både hårdplast och mjukplast och få diskborstar, telefoner, mattor med mera. Du kan lägga dem i samma kärl.

Exempel

- Brödpåse i plast
 - Bubbelplast
 - Chipspåse
 - Diskmedelsflaska
 - Engångsglas, mugg och tallrik i plast
 - Frigolit (stora mängder på återvinningscentralen)
 - Frigolit- eller plasttråg för t.ex. kött och fisk
 - Förpackning för flytande tvättmedel och sköljmedel
 - Ketchupflaska
 - Lock och kapsyler i plast
 - Nätpåse för frukt och grönt
 - Plastburkar (för t.ex. keso, yoghurt, crème fraiche mm)
 - Plastfolie
 - Plastpåsar, fryspåsar
 - Plast runt korv, ost, sylt-refill, pasta, frysvaror mm
 - Schampo-, balsam- och duschtvålsflaska
 - Tandkrämstub
-

Visste du att

En plastflaska som hamnar i naturen bryts ner först efter 450 år.

FÄRGADE GLASFÖRPACKNINGAR

Du skiljer på färgade och ofärgade glasförpackningar. Färgat glas kan nämligen aldrig bli ofärgat. Kom ihåg att skruva av locken och sortera dem i metall eller plast beroende på material.

OFÄRGADE GLASFÖRPACKNINGAR

Lägg dina ofärgade glasförpackningar i behållaren för ofärgat glas. Tänk på att trasiga fönsterrutor och dricksglas ska lämnas till en återvinningscentral. Produkterna är av en annan kvalitet som försämrar kvaliteten på glasförpackningar om det blandas.

Visste du att

Glas går att återvinna hur många gånger som helst! Kvaliteten försämras aldrig.

TIDNINGAR

Tack vare att vi återvinner förbrukade tidningar får vi nytt papper och toalettpapper. Tänk på att kuvert och post-it-lappar sorteras som brännbart restavfall. Det beror på att klister inte löses upp vid återvinningen utan klumpar ihop sig.

Exempel

- Dagstidning
 - Tidskrift
 - Katalog
 - Reklamblad
 - Skrivpapper
 - Broschyr
 - Pocketbok med mjuk pärm
 - Kollegieblock, ta bort kartongen runt om men låt spiralen sitta kvar, den tas om hand i pappersbruket
-

Visste du att

För varje ton papper vi samlar in sparar vi 14 träd.

BRÄNNBART RESTAVFALL

Vi kan inte källsortera allt, så vissa produkter hamnar i den vanliga soppåsen. Avfallet går till förbränning och blir el och värme. Kom ihåg att knyta ihop påsen ordentligt för att skapa en fräschare hantering.

Exempel

- Blöja, binda, tampong
 - Kuvert, post-it-lappar
 - Papper med klister, vax, laminerat
 - Strö från smådjurens burar
 - Glasspinne och tandpetare
 - Trasiga kläder och skor
 - Tandborste, tops, kondom
 - Kattsand
 - Disktrasa, diskborste
 - Dammsugarpåse
 - Fimpar och snus
 - Tuggummi
 - Ljusstumpar
 - Bok, pärm (lämnas om möjligt till återanvändning)
 - CD- och DVD-skiva, kasset och videoband
-

Visste du att

Det brännbara restavfallet eldas och energin omvandlas till fjärrvärme och el.

FARLIGT AVFALL

Farligt avfall är farligt, för människor och natur. Lämna därför in det på återvinningscentraler, miljöskåp eller Samlaren i utvalda butiker och bensinstationer. Se molndal.se. Använd miljövänliga produkter och håll aldrig ut farligt avfall i naturen, toaletten, avloppet eller i det brännbara restavfallet.

Exempel på farligt avfall

- Rengöringsmedel
 - Fotokemikalier
 - Lösningsmedel
 - Nagellack, acetone
 - Lim, färg, olja
 - Gratulationskort med ljud
 - Fyrverkerier - lämnas till återförsäljare eller Polisen
 - Explosiva varor - lämnas till Polisen
-

Exempel på elektronik

- Kaffebryggare
 - Vattenkokare, äggkokare
 - Dator och skrivare
 - Mobiltelefon, surfplatta, stereo
 - Kretskort
 - Klocka
 - Leksak med inbyggt batteri
-

Exempel på ljuskällor

- Lågenergilampa
 - Halogenlampa
 - Glödlampa
 - Lysrör
-

Exempel på batterier

- Uppladdningsbara batterier
- Småbatterier
- Bilbatterier

GROVAVFALL

Grovavfall är sådant som är för stort eller väger för mycket för att kunna läggas i ett vanligt avfallskärl. Till exempel trä, ris, trädgårdsavfall, metallskrot, stoppade möbler, obrännbart, bildäck, vitvaror, sten, tegel och betong. Grovavfall ska inte till förbränning. Det ska lämnas på återvinningscentralen.

Exempel på metallskrot

- Stekpanna, teflonpanna, kastrull och övriga köksredskap av metall
 - Fälg, bildel av metall
 - Cykel, cykeldel av metall
 - Nycklar
 - Rör av metall
 - Spik och skruv
 - Verktyg av metall
 - Värmeljuskopp
-

Exempel på trädgårdsavfall

- Gräsklipp
 - Fallfrukt (särskild container på ÅVC)
 - Löv, mossa, matjord
-

Exempel på vitvaror

- Kyl och frys
 - Spis
 - Diskmaskin
 - Tvättmaskin
 - Torktumlare
-

PSSST... FLER TIPS OM HUR DU KAN
MINSKA DITT AVFALL FINNS HÄR:

HÄR LÄMNAS DU AVFALL

Återvinningscentralerna i Kikås och Lindome är bemannade. Här lämnar du grovavfall, farligt avfall, trädgårdsavfall. Du kan dessutom lämna förpackningar, tidningar, vitvaror och bildäck. ÅVC-kort beställer du av teknisk kundservice eller av din fastighetsägare.

Återvinningsstationerna är obemannade. Här lämnar du förpackningar och tidningar. Vid flera stationer finns även behållare för småbatterier samt klädinsamling. Absolut inget grovavfall eller farligt avfall får lämnas här.

Miljöhus Här lämnar du som bor i flerbostadshus eller som har gemensam avfallshantering, dina förpackningar, tidningar och matavfall. Vissa miljöhus har även skåp för farligt avfall.

Sophämtning i villa/radhus Du som bor i villa eller radhus lämnar hushållsavfall vid renhållningsfordonets angöringsplats eller vid din tomtgräns.

Apotek Här lämnar du överblivna mediciner, kanyler och sprutor. Likaså djurläkemedel.

Miljöstation är skåp på utvalda platser, främst bensinstationer, där du lämnar farligt avfall. Se molndal.se för aktuell lista över platser.

Livsmedelsbutiker Här pantar du burkar och flaskor. På flera ställen lämnar du även batterier, lampor och småelektronik. Vissa butiker är utrustade med Samlaren, där du kan lämna farligt avfall.

Kikås återvinningscentral

Kikåsleden 5
Tel. 031-87 78 93

Lindome återvinningscentral

Smidesvägen
031-99 54 81

Öppettider återvinningscentraler	Kikås	Lindome
Måndag	07-19	07-19
Tisdag - onsdag	07-19	09-19
Torsdag - fredag	07-16	09-16
Lördag	09-16	09-16
Söndag	09-14*	Stängt

* Söndagsöppet 1 april - 31 oktober (stängt hela juli).

EN HÅLLBAR STAD

Vår vision är att Mölndal ska bli en hållbar stad där alla får chansen. Med mod och kreativitet förstärker vi Västsverige. Du är en viktig del i det arbetet.

Minskning

För att bli en hållbar stad behöver vi till att börja med minska avfallsmängderna. Det bästa avfallet är det som aldrig blir till. Se tips på hur du kan minska avfallet på sidan 6.

Återanvändning

Det avfall som ändå finns ska vi försöka återanvända, till exempel genom att lämna gamla saker till second hand eller laga saker som gått sönder. Att panta glasflaskor är också återanvändning: flaskorna diskas och fylls på nytt.

Återvinning

När det inte går att återanvända avfallet ska vi istället återvinna det. Förpackning- och tidningsinsamling är exempel på återvinning, precis som kompost och insamling av matavfall som blir till biogas.

KONTAKTA OSS GÄRNA, VI FINNS FÖR DIG!

Teknisk kundservice

031-315 15 80 kl. 8-12 och 13-15

teknisk.kundservice@molndal.se

molndal.se/synpunkten

Mölnåls stad